

Władysław Łosiński

Świelubie, pow. Kołobrzeg. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 5, 228-229

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w dawnym parku dworskim. Na grodzisku znajdują się ruiny renesansowego sanku. Prace badawcze prowadzono na grodzisku, wykop II /5x5 m/ oraz na podgrodziu wykop I/5x10 m/ i wykop III /5x7 m/. W wykopie II, założonym między ścianą Zamku, a wałem, miąższość warstw kulturowych przekracza kilka metrów. Odkryto tu fundamenty zabudowy, na planie kwadratu, wykonane z dużych kamieni pełnych oraz mur ceglany. Gruz i cegła pojawiły się w kilku miejscach bezpośrednio pod darnią, kamienie na głębokości 40 cm. Zabytki ruchome mieszczą się chronologicznie w wiekach XIII-XIX.

Na podgrodziu, wykop III, natrafiono na bruk kamienny długości 2-2,5 m i szerokości ok. 1 m, odkryty na głębokość 50-60 cm. Po obu stronach bruku należała warstwa polepy występująca na całym wykopie. Miąższość warstw kulturowych nie schodzi poniżej 90-100 cm. Wykop III był bogaty w zabytki. Wydobyto tu bardzo ceramiki i kości zwierzęcych. Przedmioty metalowe jak: dwa nożyki, grób z dwoma zadzierami do strzał łuku, podkówkę, duży fragment kabłąka do wiadra. Narzędzia kościane i rogowe - trzy szydła, prawdopodobnie zgrzeblo, przedmioty bliżej nieokreślone z rogu bogato zdobione na całej powierzchni. Wykop I nie dostarczył nic godnego uwagi. Przeprowadzone badania pozwoliły wyróżnić dwie fazy rozwojowe podgrodzia. Grodzisko egzystowało w XI-XIII wiekach.

ŚWIELUBIE, pow. Kołobrzeg
Stanowisko 2

Zakład Archeologii Nadodrza Instytutu Historii Kultury Materialnej
PAN w Szczecinie

Badania prowadził dr Władysław Losiński.
Finansował IHM PAN. Siódmy sezon badań.
Cmentarzysko wczesnośredniowieczne /IX w./

Prace prowadzono w ramach badań nad wczesnośredniowiecznym zespołem osadniczym w Bardach i Świelubiu, pow. Kołobrzeg. Badano 4 mogiły, z których 3 częściowo reskopano już w poprzednich latach. W 2 kurhanach, poniżej płaszczystego płaszczu odkryto groby ciałopalne z resztkami stosu, w postaci nieregularnie kolistych plam intensywnej spalenizny o średnicy ok. 1 m.

2 groby ciałopalne typu warstwowego odsłonięto także poza zasięgiem badanych mogił, w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Tam też wystąpił osątkowy grób szkieletowy /fragment czaszki/. W skład wyposażenia grobowego wchodziły: ułamek naczynia szklanego, brązowe okucie pochodzenia skandynawskiego, posiadające analogie w wyrobach z końca IX w.; paciorki szklane, wyroby żelazne, rzadszej ułamki na-

czyń glinianych, liczniej spotykane na obrzeżach mogił. Detychozna na stanowisku przebadano w całości 20 kopców.

Badania będą kontynuowane.

TANSE-PRZEDBOHY, pow. Przasnysz Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadzili dr Lechosław Bauhut
i mgr Ludmiła Długopolska. Finansowało PMA
w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Cmentar-
zysko z grobami w obudowach kamiennych
/koniec XI i XII w.//.

Badany obiekt należał do grupy cmentarzysk w obudowach kamien-
nych położonych nadgórnym Orzycem. Ze zgrupowania tego zostały już
przebadane cmentarzyska w Łączynie Starym pow. Przasnysz, Grzebsku
pow. Mława i Pokrzywnicy Wielkiej pow. Nidzica.

Cmentarzysko było usytuowane na wyniesionym cyplu ciągnącym
się od wsi Chorążę na zachód ku Orzycowi, w odległości 120 m na
wschód od grodziska "Kopiec". W swojej części zachodniej cmentarzys-
ko nawarstwiało się na podgrodową osadę wczesnośredniowieczną ciąg-
nącą się ku grodzisku. Teren cmentarzyska zwany "Żal" ulegał silnej
dewastacji. Od północy przez wkopywanie a od zachodu i południa przez
eksploatację żwiru i kamienia. Ponadto teren cmentarzyska nosił śla-
dy licznych głębokich piwnic na kartofle.

Na powierzchni 5 arów odkryto ogółem 38 pochówków szkieleto-
wych i dwa ciała palne. Wśród pochówków jeden miał charakter zbiorowy,
a kilka grobów zawierało po dwa pochówki. W dwóch przypadkach w bru-
ki grobów szkieletowych wkopano pochówki ciała palne nie zawierające
poza kośćmi, inventarza. Na cmentarzysku przewałały groby w obudo-
wach kamiennych. 5 grobów należało do typu podbrukowego o charakte-
rystycznych prostokątnych brukach, o wymiarach 440 x 380 cm i głębo-
kich jamach grobowych.

W pochówkach oprócz licznych ozdób i narzędzi codziennego
użytku, stwierdzono groty włóczni, strzał oraz dwa wiaderka drewnia-
ne z okuciami i obręczami żelaznymi. Na szczególną uwagę zasługuje
grób podbrukowy 37/38, w którym pochówek żeński /37/ zawierał słożo-
ny w niezachowanym woreczku zespół ozdób srebrnych i paciorki z kraw-
nika. Ponieważ pozostała partia "Żalu" jest całkowicie przeryta sta-
rymi piwnicami po kartoflach, planowe badania na obiekcie można uznać
za zakończone. Z przebadanej powierzchni wydobyto około 400 m³ kamie-
nia.